

له بـاره‌ی ناسیونالیزمی مه‌ده نییه‌وه!.. هـ‌گر برایم

له‌م ساڵانه‌ی دوا‌یی له‌ کوردستانی عێراق، خهریکه‌ ه‌وتێك گه‌شه‌ ده‌كات كه‌ خوێافته‌كانی ناسیونالیزمی کوردایه‌تی ه‌تده‌کاته‌وه‌ و له‌ به‌رامبه‌ریدا مەدەڵاکی نیشتمانسازی، له‌ سه‌ربه‌نه‌مای به‌یه‌که‌وه‌ژیانکی پلوی و ئازادانه‌، که‌ دیموکراسی میکانیزمی کارپێکردنیبه‌ت، ده‌خاته‌ گه‌توگه‌وه‌ و هه‌وه‌ده‌دات که‌ گه‌نجانی کورد له‌ قایرسی ناسیونالیزم و به‌تایبه‌ت ناسیونالیزمی نه‌ژادیی کوردایه‌تی فاکسینبکات. ئه‌مه‌ له‌هه‌مانکاتدا یه‌که‌ به‌ری سیاسی و فیکری پێكێ عبدالله ئالان، له‌ ساڵی ۱۹۹۹وه‌ له‌ زیندانی ئیمه‌ڵیه‌وه‌ کار له‌سه‌ر ئه‌و بابه‌ته‌ ده‌كات و ئه‌ته‌رناتیفی خێ که‌ له‌ کێنفیداه‌یزیمی دیموکراتیدا پێشنیارکردوو. ئالان زێر به‌ئاشکرا و ئاشکاوانه‌ ده‌وه‌تی نه‌ته‌وه‌یی ه‌تده‌کاته‌وه‌ و گوتاره‌کێ ئه‌وه‌ هه‌ر له‌سه‌ر ئاستی نوسین و قسه‌کردن نه‌ماوه‌ته‌وه‌ به‌کو به‌ته‌ پێژه‌ی بزوتنه‌وه‌یه‌کی سیاسی که‌ به‌ته‌نیا له‌ سه‌ر ئاستی تورکیادا نزیکه‌ی ۱۰ ملیۆن ده‌نگده‌ری هه‌یه‌ و له‌ باکور و ئه‌ژه‌لاتی سوریاشدا (ئێژا) حوکمیانی ناوچه‌یه‌ک ده‌كات که‌ به‌قده‌ ووبه‌ی ده‌وه‌ته‌کی وه‌کو لوبنان ده‌به‌ت و نزیکه‌ی ۲ تا ۳ ملیۆن که‌شیش له‌ کورد، عه‌ره‌ب، سوریا‌نی و ئه‌رمه‌نی و تورکمانی تیا ده‌ژیێن.

له‌م وتاره‌دا، ده‌مه‌وه‌ جارێکتر ناسیونالیزم وه‌کو چه‌مک و وه‌کو فیکریش بده‌مه‌ به‌ر ه‌خنه‌ و ئه‌وه‌ ئاگوم‌نتبه‌که‌م که‌ هه‌موو ئه‌ژنه‌کانی ناسیونالیزم هه‌مان جه‌وه‌هه‌ریان هه‌یه‌ و ترپکی هه‌ر ناسیونالیزم‌کیش فاشیزمه‌ و ئیدیعی ناسیونالیزمی مەدەنی لێناو کورددا، نێکه‌ هه‌ر خوێافێکی سیاسی و فیکریی به‌کو ته‌نێگه‌یشتن لێ تیاری ناسیونالیزمیش.

هه‌رچه‌نده‌ نه‌ته‌وه‌، وه‌کو چه‌مک‌کی سیاسی و ته‌که‌کردنی به‌ ناسیونالیزم، م‌ژوو‌یه‌کی ئه‌وه‌نده‌ کێنی نه‌به‌ت، به‌لام به‌ناو کردنی گروپه‌ ئه‌تنیکیه‌ ج‌ربه‌ج‌ره‌کان، ده‌توانین به‌ئێین م‌ژوو‌کێ به‌قده‌ م‌ژوو‌ی مر‌ف‌ک‌نه‌ و له‌گه‌ ئه‌وه‌شدا له‌ گ‌ان‌کی به‌رده‌وامدا بووه‌. زانسی دی ئێن ئه‌ی (DNA) ئه‌وه‌مان به‌ ده‌سه‌لم‌ن‌ت که‌ هه‌چ نه‌ته‌وه‌ و گروپێك خوێنی پاک و به‌گه‌ردبه‌ت، وه‌کو ناسیونالیزمی ئه‌تنیکی یان م‌دەلی ئه‌مانی ئیدیعی ده‌كات. که‌واتا له‌ ووی پێکهاته‌یه‌وه‌، نه‌ته‌وه‌ شتێکی ج‌گیر نه‌یه‌. من له‌ وتارێکی پێشووتر له‌ سه‌ر

ناسیونالیزم، باسم له‌وه‌کردووه، ئه‌گەر ټه‌وه‌وه‌ی م‌ژوو به ئا‌سته‌ی‌کیتردا ب‌شتبایه، ئه‌وکاته مه‌د، هوری و میتانی و گروپه‌کانی تر که به بابو‌پیرانی کورد ده‌ناسر‌ن، ده‌سته‌ی‌اته‌کانیان له‌ده‌ست نه‌دایه، ئ‌ستا گه‌ل‌ک‌یان نه‌ته‌وه‌یه‌ک به‌ناوی کورده‌وه بوونی نه‌ده‌بوو به‌ک‌و له‌بری ئه‌وه چه‌ند نه‌ته‌وه‌ی‌کی جیا‌واز هر به‌ناوه ک‌نه‌کانی خ‌یا‌نه‌وه ده‌مانه‌وه و سنوریان له‌یه‌ک‌تر جودا ده‌بوو. ئه‌گەر فتوحاتی ئیسلامی نه‌بوایه، هه‌رگیز م‌ص‌، سه‌رده‌مان‌ک‌، نه‌ده‌بوو به مه‌رکه‌زی ناسیونالیزمی ع‌وبیی. سوریا ناوی جمهوریة العربیة السوریة نه‌ده‌بوو و... هتد. که‌واته، نه‌ته‌وه دیارده‌یه‌کی م‌ژوویییه و تا ده‌رکه‌وتنی ناسیونالیزم له‌گ‌انی به‌رده‌وامدا‌بووه.

له‌دونیای ئه‌کادیمی و تو‌ئینه‌وه‌ی زانسته ک‌مه‌ی‌یه‌تیه‌کاندا باس له‌دوو م‌د‌ل له‌ناسیونالیزم ده‌ک‌رت؛ یه‌که‌میان م‌د‌لی فه‌ره‌نسییه که به ناسیونالیزمی س‌فیل، سی‌فیک یان م‌د‌نی ناسراوه و م‌د‌لی دووه‌میش ناسیونالیزمی ئه‌مانیه که به ناسیونالیزمی ئه‌تنیکی یان نه‌ژادی ناسراوه. له‌م‌د‌لی ئه‌مانیدا ئه‌ندام‌بوون له‌نه‌ته‌وه‌شت‌کی پ‌ش‌تر بریار‌ل‌دراوه. ئه‌وه ت‌ نیت که بریار ده‌ده‌ی به‌ک‌و باک‌گراوندی ئه‌تنیکیت ب‌یارده‌دات که سه‌ر به‌چ نه‌ته‌وه‌یه‌کیت. واتا نه‌ته‌وه له‌سه‌ر بنه‌مای گر‌دانی خو‌ن پ‌ناسه ده‌ک‌رت. هه‌رچی م‌د‌لی فه‌ه‌نسییه، ئه‌ندام‌بوون له‌نه‌ته‌وه به‌خو‌نه‌وه ناب‌ه‌ستر‌ته‌وه، به‌ک‌و گر‌دان و ئینتیمایه ب‌ده‌وه‌ت، واتا ئ‌ندام‌بوون ل‌ د‌و‌و‌تدا ک‌کی نه‌ته‌وه‌بوونه و ده‌ک‌رت ئه‌ندامانی نه‌ته‌وه له‌گروپ و ئه‌تنیکی جیا‌وا‌زن یانیش ک‌مه‌ل‌ک‌گروپ و ئه‌تنیکی جیا‌واز نه‌ته‌وه‌یه‌ک پ‌ک‌ب‌نن. ل‌ره‌دا جیا‌وا‌زی‌ک‌له‌ن‌وان ئه‌و دوو م‌د‌له له‌ناسونالیزم نیشاند‌در‌ت. به‌م‌ه‌ره‌وه‌کو جه‌نیفه‌ر ج‌ک‌-پ‌ریس و جه‌یم‌س م‌یا ده‌ن‌، ئایا جیا‌وا‌زی‌کی وون و ئاشکرا له‌ن‌وان ئه‌م دوو م‌د‌له‌دا به‌دیده‌ک‌رت؟

ئ‌مه پ‌ش‌تر ناسیونالیزمی کوردایه‌تیمان به‌دوو با‌وه‌صف‌کردووه، که ئه‌وانیش کوردایه‌تی خ‌ه‌کی موکریان‌ی که به کوردایه‌تیه ئ‌رجینا و ئه‌صیله‌که‌ی ده‌زانین و با‌ی کوردایه‌تی ئه‌فه‌ندیه‌کان که به کوردایه‌تیه موزه‌یه‌فه‌که‌ی ده‌زانین (ک‌ ئیدی‌ع‌ای کوردای‌تی ئه‌صی‌ ده‌که‌ن). دیاره هه‌ردوو با‌ه‌که‌ی کوردایه‌تی ناسیونالیزمی نه‌ژادین که سرودی ئه‌ی ه‌قیب‌یش مانیف‌ست‌که‌یانه. ئه‌و ناسیونالیزمه له‌ته‌مه‌نی ن‌زیک به‌صه‌ت سا‌ه‌ی خ‌یدا، له‌سیاسه‌تدا فاشیلترین، له‌فیکردا به‌تا‌ترین و له‌کلتوردا داوه‌شاوترین ق‌رژنی ناسیونالیزمه ل‌دونیادا. ئه‌وه‌ی ت‌زقا‌ک‌مه‌عریفه‌ی سیاسی هه‌ب‌ت له‌ووی نایه‌ت

خای بهو ناسیونالیزمه وه هه بواست. بایه هه ندک نوسهر دڤاناسیونالیزم ناسیونالیزمی مه ده نی (مڤلی فه ه نسی) به یان ده کهن و ده یانه و ناسیونالیزمی مه ده نی، به مڤدلیکی پشکه و توو به خو نه ری کورد نیشانه دن؛ له کاتر کدا له ناوه نده ئه کادیمییه کانی ئه وروپا و ئه مریکا دا ئه و بچوونه جڤگی سهرنج، هخنه و پرسیاره.

مايا و جاك-پريس، له سهر ناسيوناليزمى ئەم-ريكى ده-ن، هەر له درووستبوونی و-اتە يەكگرتووەكانى ئەم-ريكاه، وا حسابدهكر-ت كه ناسيوناليزمى ئەو و-اتە مەده-نيه، كه له لایەن ك-چەرانەوه دامەزراوه. هە-بەتا نەيانده توانى ئىدىعاي ئەوه بكەن كه سەر به گروپ-كى ئەتنيكى ديارىكراون. ئەگەر گەلى ئەم-ريكا به يەك دەستور پ-ناسەكراوه، ب-چى هەمان م-د-ل له هەموولايەكى و-اتە وهكو خ-ى ج-بەج- نەدهكرا؟ هەرچەنده و-اتە يەكگرتووەكان له سەر بنەماي پەيماننامەى ش-شى ئەم-ريكى له دژى بەريتانيا و پەيماننامەى ۱۷۸۷-۱۷۸۸دا، دامەزراوه بە-م تەنيا له پەنسلفانيادا سياست-كى كراوه بەرامبەر ك-چەران هەبووه. هەردوو د-كوم-نتە گرینگەكان، واتا بەياننامەى سەربەخ-ى و دەستورى ئەم-ريكا، له لایەن پياوان-كهوه نوسرانەتە-وه كه به هەمان زمان قسەياندهكرد و سەربەهەمان كلتوربوون كه دياره ئەويش بەريتانى بوو و ز-رينهى ك-چەرانيش هەر لهو و-اتەوه هايتوون. كهواتا، چەمكى ناسيوناليزمى ديموكراتىي يانيش مەده-نيى جياوازي-كى ئەوت-ى له گە- ناسيوناليزمى ئەتنيكى نيه وهك ئەوهى نو-نەرەكانى دهيا نهو-ت قەناعەتمانپ-بكهـن.

ناسیونالیزمی تورکیش له‌سهره‌تاوه له سهر بنه‌مای ناسیونالیزمی مه‌ده‌نیی دامه‌زرا و یه‌که‌ک له تی‌ریسیه‌نه سهره‌کیه‌کانی، محمه‌د زیا گ‌ک ئا‌پ که کورد بوو، پ‌ی ناخ‌ش بوو ب‌ کورده‌کان ب‌ن به تورکی شاخاوی، چونکه ئه‌و پ‌ی‌وابوو که ئه‌ندامبوون له نه‌ته‌وه‌ی تورک به‌مانای ئه‌وه نایه‌ت که له ووی ئه‌تنیکیه‌وه تورکبیت. که‌مه‌ی ئیتیحاد و ته‌ره‌قی که به سه‌چاوه‌ی ناسیونالیزمی تورکی داده‌نرت و له ژ‌ر کاریگه‌ری گه‌نجانی فه‌ه‌نسییدا‌بوون، دوو له پ‌نج دامه‌زره‌نه‌ره‌کانی کورد‌بوون. که‌مالیزمیش در‌ژ‌کراوه‌ی ناسیونالیزمی ئه‌و ب‌ک‌خراوه بوو. یه‌که‌ک له ه‌کاره‌کانی که‌مه‌ک‌وژنه‌کردنی کورده‌کانیش ئه‌وه‌بوو که به‌ه‌ی موس‌مانبونیانه‌وه، وه‌کو تورکی دوا‌ژ‌ حسابیان ب‌ کرابوو. ب‌یه ئه‌وانه ده‌ری ده‌خن که که‌مالیزم له سهره‌تاوه ناسوینالیزم‌کی مه‌ده‌نی بوو، به‌ام م‌ژوو نیشانی‌داین که به چ فاشیزم‌کی قه‌ومی و نه‌ژادی ئا‌ودرا‌بوو و کوردیش بوو به

گه‌وره‌ترین قوربانیی ئه‌و فاشیزمه، که‌چی ئه‌ستا هه‌ندێک نوسه‌ری کورد ده‌یانیه‌و ئه‌و مه‌دله‌ی ناسیونالیزمان به‌گو‌ و گو‌ستان نیشاندهن و گه‌لی کوردستان له‌ ژێر ته‌پکه‌ی ناسیونالیزمی نه‌ژادیی کوردایه‌تی ده‌ربه‌ن و بیکه‌ن به‌ ته‌یه‌ی ناسیونالیزمی مه‌ده‌نیی ئه‌کا دیمییه‌کا نه‌وه‌.

ئه‌گه‌ر سه‌یره‌کی خودی ناسیونالیزمی فه‌ه‌نسیش به‌که‌ین که‌ له‌ به‌رامبه‌ر ناسیونالیزمه‌ داخرا و هه‌گه‌ز په‌رستییه‌ ئه‌مانیه‌که‌دا، به‌ قه‌رژنه‌ کراوه‌ و په‌شکه‌وتوو هه‌کی ناسیونالیزم داده‌نرێت، مه‌ژوو یه‌ک له‌ فاشیزم به‌ولاوه‌ شته‌کی تری له‌ نابینین، له‌ ناو بردنی هه‌موو کلتور و زمانه‌ خه‌جیه‌کانی سه‌رزه‌مینی فه‌ه‌نسا و تواندنه‌وه‌ و ئاسیملاسیه‌ نکردنیان له‌ ناو کلتور و زمانی ده‌ورو به‌ری پاریسدا، له‌ فاشیزم و هه‌گه‌ز په‌رستی به‌ولاوه‌، ده‌به‌ چ وه‌صفه‌کی تری به‌بکه‌رت؟ تا ئه‌ستاش ئه‌وه‌ی له‌ به‌رامبه‌ر کا تاله‌یه‌کانی باشوری فه‌ه‌نسا ده‌کرت هه‌چی که‌متر نیه‌ له‌ وه‌ی که‌ به‌رامبه‌ر کورد ده‌کرت. ئه‌وه‌ی که‌ ناسیونالیزمی فه‌ه‌نسی له‌ ئافریقیا، و به‌تایبه‌ت له‌ جه‌زائیر کردی، چ جیاوازییه‌کی له‌گه‌ ئه‌وه‌ی هه‌یتله‌ردا هه‌یه‌؟ مه‌گه‌ر هه‌ر ئه‌وه‌ به‌ که‌ فه‌ه‌نسا سه‌رکه‌وتوو شه‌بوو و هه‌یتله‌ریش ده‌به‌او. دیاره‌ مه‌ژووش سه‌رکه‌وتوو هه‌کان ده‌ینووسنه‌وه‌. ئه‌ستا که‌ حیزبه‌که‌ی (لو په‌ن) که‌ له‌ سه‌ربه‌نه‌مای ناسیونالیزمی فه‌ه‌نسی کار ده‌کات کامانه‌ن فیکر و ئاییدیا دیموکرات، په‌لو له‌ و مره‌قا یه‌ته‌یه‌کانی که‌ شه‌نبیر و ئه‌کا دیمییه‌کانی ئه‌مه‌ ئاوا ئیله‌امیان له‌ وه‌رده‌گرن و ده‌یانیه‌و ئه‌و مه‌دله‌ به‌ کورد تی‌را یزبکه‌ن؟

ئه‌گه‌ر به‌راوردی ناسیونالیزمی ئه‌تنیکی و ناسیونالیزمی مه‌ده‌نیی بکه‌ین ته‌نیا جیاوازییه‌کی په‌که‌اته‌یی ده‌بینین، که‌ ئه‌ویش په‌ناسه‌کردنی نه‌ته‌وه‌ و ئه‌ندامه‌تی نه‌ته‌وه‌یه‌. ئه‌گه‌ر نا جیاوازییه‌کی جه‌وه‌ه‌ریی ناد‌زینه‌وه‌ که‌ هه‌گه‌ی ئه‌و دوو قه‌رژنه‌ له‌ له‌یه‌کتر جیا بکا ته‌وه‌، فانتازیای هه‌ردووکیان دامه‌زراندن یان به‌ه‌زکردنی ده‌وه‌یه‌تی نه‌ته‌وه‌یه‌ و هه‌ردوکیان سیمبه‌ه‌کانی ده‌سته‌بات و ده‌وه‌یه‌تی نه‌ته‌وه‌یه‌ی تا ئاستی خودا په‌ر زده‌که‌ن. هه‌ردوکیان نه‌ته‌وه‌ی خه‌یان له‌ سه‌رووی ئه‌وانیتره‌وه‌ ده‌بینن و ئه‌گه‌ر به‌یان بکه‌رت له‌ ناویان ده‌به‌ن، فراوانبوونی ده‌وه‌یه‌تی نه‌ته‌وه‌یه‌ی له‌ سه‌ر بنه‌مای داگیرکاری ئامانجی هه‌ردوکیانه‌، چونکه‌ فه‌لسه‌فه‌ی ده‌وه‌یه‌تی نه‌ته‌وه‌یه‌ی له‌ سه‌ر بنه‌مای فراوانبوون بنیاد نه‌راوه‌، به‌ام هه‌موو ده‌وه‌یه‌تی که‌ نه‌ته‌وه‌یه‌ی ده‌رفه‌تی په‌اکتیزه‌کردنی نییه‌. ئه‌گه‌ر ناسیونالیزمی ئه‌مانی له‌ ژێر ناوی نه‌ژادی پاکی ئاری، هه‌قی به‌خه‌یده‌دا که‌ ئه‌وانیتر له‌ ناو بیات و وه‌اتیان داگیربکات ئه‌وا ناسیونالیزمی فه‌ه‌نسیش له‌ ژێر ناوی

برای تیی و یـکسانی و کلتوری به رزی فهـه نسیی، گهلانی تری له ناو بردوو و یانیش ئاسیملاسیـنی وه کو تاکه ئاـته رناتیف له به رده مدا هـشتونه ته وه. خاـکی هاوبه شی نـوانیان، که بهـبـوا ی من جه وه ره ترینه، ئه وه یه که دوو ئایدـلـژیای ته و او نـرسالارین و تـوانینـدکی جیاوازیان بـژن نیه. له م سه رده مه شدا که پرسی ژینگه بـته بابـه تـکه که پـویستی به بـیار و هـهـوـستی سیاسی هه یه، تـوانینی هه ردوو جـر له ناسیونالیزم بـئو پرسه، جیاوازیی نیه که ئه ویش باوهـنه بووبه به پرسـکی لهو جـره.

لـگـه ئـوانـشدا ناسیـنالیزمی مـدنی، جیاواز لـ ناسیونالیزمی ئـتـنیکـی، لـسـر جوگرافیا یـکی سیاسی خاـون کیانـکی سیاسیدا تـبـنی دـکرـت و گـشـای پـدـدرـت نـوـکو لـناو گـلـک یان نـتـوـبـک کـلـناو دـوـتـکدا دـژیت کـ بـهی خـی نازانـت. بـنـمونـ ناسیونالیزمی فـنـسی لـناو دـوـتی فـنـسیدا گـشـدـکات و پـشـتر دـستـاتـک و دـوـتـک هـی و بـئـوی ئـو کیانـ پـارچـ پـارچـنـبـت، وـک ئـوی کـلـسـدـی حـقد و هـژدـا هـندـک لـ وـاتـانی ئـورویا پـارچـدـبوون، ئـو جـر لـ ناسیونالیزم سـرهـدـدات کـلـ بنـمادا دـتوانین ئـویش بـ ناسیونالیزمی ئـتـنیکـی دـوروبـری پاریس ناودـربـکـین کـلـژر ناوی هاوـاتی بوون لـناو دـوـتی فـنـسادا، کلتور و زمانی خـیان بـسـر هـموو کـسـکدا سـپـاند کـلـناو ئـو جوگرافیا یـدا دـژیان کـ بـ فـنـسا دـناسرا. نـک هـر ئـو بـکو ویستیان کـلـنیـکانی خـشیان لـناو هـمان کلتوردا بتـوـنـنـو. ئـو تا تا ئـستاش لـ زوربـی ئـو وـاتـانی ئافریقیا کـ پـشـتر کـنی فـنـسا بوون زمانی سـمیان هـر فـنـسی و زمانـ خـجـیـکان لـناوچوون.

یـکـک لـ ئارگومـنـتـکانی تیـری ناسیونالیزم لـ پـناسـکردنی ئـو جـمـکـدا ئـو یـکـ ناسیونالیزم یان ئـو تا لـناو دـوـتـکدا دـیهـوت باـا دـستـبـت یانیش دـیهـوت دـوـتـک دروستبکات. دیار ناسیونالیزمی مـدنی ئـو یـکـ لـ حـاتی تیـی یـکـمدا گـشـدـکات. واتا لـناو دـوـتـکدا دـیهـوت باـادـستـبـت وـکو ناسیونالیزمی فـنـسی و تورکی، ناسیونالیزمی تورکیش لـسـر بنـمای زگارکردنی پاشماوی دـوـتی عوسمانی کـوتـسـرپـ بـام پـشـتر لـسـردمی ئیتیحاد و تـرـقـیـو هـوی دـدا کـ ناسیونالیزمی سیفیل تـبـننی بـکرـت و دـوـتی عوسمانی، لـ پـارچـبوونی زیاتر، پـارـزـت. دیار لـ دـرئـنجامدا، بـ پـچـوانـو پـارچـبوونی دـوـتی عوسمانی خـراتر کرد و ئـو نـزیکـی صـد ساـیش،

لښمردنې مې کله ماري تورکيا شدا، هر نښتوانيو ښکرتووي نښتووي
تورکيا له ژر ناسنامي تورکيدا دښتې بربکات،
ناسيوناليزمې ئېرانيش بېه مان شېو، ناسيوناليزمې کي سږيل و
ناسنامي ئېرانيي بوون زېقدې کاتو بېم نام له جېوه ردا ئېو
ناسيوناليزمې ئېتنيکي فارسيې. له بېرئوي له سېر خا کي ئېرانا
تېنيا فارس نازېن و فارس وکو ئېتنيک زېريني ها نين،
ناسيوناليزمې ئېرانيي حېماقې تېکي وا ناکات کي هېگري
ناسيوناليزمې ئېتنيکي بېت.

ئېي ئه و نوسه رانه ي کورد که تا ئېستا به ښېرمان زانيون و وا
په راسووه ناسيوناليزمې کانيان دهرده کون، پېمان ناښن کامه تا
پېشکوتن و ديموکراتيوني ناسيوناليزمې مه ده نېي و کامه تا
ئاگومېن ته کانيان که ناسيوناليزمې مه ده نېي کوردايه تي له
ناوچه که دا له چاو ناسيوناليزمې مه ده نېه که ي که ماليزم، له هېموو
مېژووي ناسيوناليزمې مېدلېکي شازده بې و سهرې له داښانه کاني
فاشيزم وه دهرناچې؟

ئيديعا کړدني ناسيوناليزمې مېدلېکي لېناو کوردا، نېک هېر
چېواشې کاريېکي پېلېستيې، بېکو پېش ئېو چېواشې کاريېکي له
تېري ناسيوناليزمې خېشيدا. کوردستان وېا تېکي سېرېخې نېي، تا
تې بې ئيديعاي ناسيوناليزمې مېدلېکي بې ئېو هېموو گروپې
ئېتنيکي، ديني و کلتوريې کان لېناو يېک کلتوريې ښکرتوودا
کې بېتېو. دښتې باس له ناسيوناليزمې مېدلېکي نېي عېاق بکرت،
بېم نام له و کاتېدا هېر دې بېتېو بې ناسيوناليزمې عېرېبي، چونکې
ناسنامي کلتوريې (باښادېست) له عېاقېدا عېرېبيې.

جياواز له ناسيوناليزمې سږيل، کي تېنيا لېناو ناو جوگرافيايېکي
سياسي خا وېن کياندا سېره دېدات، ناسيوناليزمې ئېتنيکي له دوو
حېا تېدا دېردېکې وېت. يېکېم لېناو دېوې تېکدا کي يېک گروپي
ئېتنيکي گېورې باښادېست و هېژمووني کلتوريې هېي، وېکو
ناسيوناليزمې ئېمانېي، وېسي، عروبيي، دووېمېش لېناو نېتېو يېک
يان گروپېکي ئېتنيکي کي خېيان بې بېشکې لېو وېا تې نازانن کي
تيايدا دېژېن يان وېا تېکې يان داگېرکراو وېکو ناسيې ناليزمې
کورديي، فېلېسطيني، کاتالېني، ئيرلنديي و سکې تلنديي.

کېوا تا نېشان داني ناسيوناليزمې مېدلېکي وېکو ناسيوناليزمېکي
پېشکېوتو و لېلايېک و لېلايېکي ترېشېو ئيديعا کړدني لېناو
نېتېو يېکي بې دېوې تېدا کي دېهېوېت دېوېتې خېي دروستېکات، نېک
هېر له وېيکريي و سياسي، بېکو لېوې تيېريي

ناسیو نالیزمیش وو، دستا نیکی م عریفی گور ی.